

Wanneer keert de wal het schip?

[Folkert Wilman](#) • [Martijn Schootstra](#) • 16 juni 2021, 12:00 • [Opinie](#)



‘Hiermee zou letterlijk een dikke streep worden gezet door de kleinschaligheid en het landelijke karakter dat het gebied kenmerkt.’ FOTO JILMER POSTMA Foto: Jilmer Postma

Het plan om een nieuw kanaal te graven dwars door de Hegewarren en de Burd, bedoeld om de haven van Drachten vanaf het Prinses Margrietkanaal bereikbaar te maken voor zeer grote vrachtschepen, houdt de gemoederen in Midden-Friesland al jaren bezig. De vorige aflevering van deze dramaserie eindigde, zoals het hoort, met een cliffhanger.

In 2018 zei de provincie nee tegen dit plan, vooral vanwege de hoge kosten (60 à 70 miljoen). Maar de mogelijkheid werd opengelaten dat het kanaal er alsnog komt, als onderdeel van de aanpak van de veenweideproblematiek in de Hegewarren (bodemdaling en CO₂-uitstoot door oxiderend veen). De plannen hiervoor worden een dezer dagen gepresenteerd, waaronder – zoals vereist – een variant met het omstreden kanaal. Binnenkort zal de politiek een besluit moeten nemen.

Weggemoffeld in een project ter aanpak van een heel ander (en reëel) probleem of niet, de economische onderbouwing van het kanaalplan blijft zo instabiel als de veengrond waar het doorheen gegraven zou moeten worden.

Geen ‘gezellig kanaaltje’

Gezamenlijke uitvoering leidt misschien tot enkele kostenbesparingen en mogelijkheden tot creatief boekhouden, maar de kosten-batenafweging verandert niet wezenlijk.

Tientallen miljoenen euro's aan overheidsgeld uitgeven om in feite drie Drachtster bedrijven ter wille te zijn bij de aanvoer van hun bulkgoederen is allerm minst vanzelfsprekend. Helemaal omdat de bedrijven maar in beperkte mate voor werkgelegenheid zorgen en hun toekomst hoe dan ook onzeker is.

Maar de bezwaren gaan veel verder. Het nieuwe kanaal is bestemd voor vrachtschepen van 110 meter lang en ruim 11 meter breed, met een tonnage tot 3000 ton – dat laatste is het dubbele van de huidige vrachtschepen. Het gaat hier dus niet om een 'gezellig kanaaltje', maar om een vaarsnelweg van circa 45 meter breed. Geen Drachtstervaart of Polderhoofdkanaal dus, maar eerder een nieuw Prinses Margrietkanaal.

Trekpleister

Hiermee zou letterlijk een dikke streep worden gezet door de kleinschaligheid en het landelijke karakter dat het gebied kenmerkt. Het gebied is bovendien ecologisch waardevol. De Burd is zelfs onderdeel van het nationaal park de Alde Feanen en onlangs heringericht als weidevogelgebied. Het aanleggen van een autosnelweg door dit gebied is ondenkbaar – waarom zou dat anders zijn voor een vaarsnelweg?

Wie denkt dat het hier gaat om een klassieke afweging tussen economische en ecologische belangen, heeft het mis. De rust, het landelijke karakter en de unieke natuur maken het gebied een trekpleister voor recreanten. Dat is dé motor voor de lokale economie. Er is en wordt flink geïnvesteerd om deze motor verder aan te zwengelen, bijvoorbeeld in Drachten, Oudega en De Veenhoop.

Ook vanuit dit oogpunt zou het nieuwe kanaal een forse streep door de rekening zijn. Niet alleen vanwege de ingrijpende gevolgen voor het landschap en de natuur, maar ook qua veiligheid. Welke onervaren huurder van een motorboot, zeiler, kanoër, visser of SUP-er waagt zich voor zijn of haar plezier tussen zulke grote, moeilijk wendbare vrachtschepen?

Dramaserie

Het is waar dat de huidige vaarweg voor kleinere vrachtschepen via Earnewâld niet ideaal is. Een nieuw kanaal zou de bestaande problemen echter niet oplossen, maar alleen verleggen en zelfs verergeren. Het échte alternatief is de realiteit onder ogen zien: inzetten op natuur en recreatie laat in dit geval gewoon geen ruimte voor zulke grote vrachtschepen.

Het ondanks alle bezwaren en weerstand doordrukken van dit plan leidt vrijwel zeker tot slepende juridische procedures en dus opnieuw jarenlange onzekerheid voor betrokkenen. Het publiek is al lang uitgekeken op deze eindeloze dramaserie – nu de politiek nog.

Folkert Wilman en Martijn Schootstra schrijven namens actiegroep

'Vaarsnelweg Burd/Hegewarren Nee'